

YTTRANDE
2017-03-30

Näringsdepartementet

Dnr: N2017/00222/HL

RIO- Rörelsefolkhögskolornas Intresseorganisations remissyttrande gällande slutbetänkandet – För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd.

Sammanfattning

RIO- förvånas över att slutbetänkandet inte lyfter fram folkhögskola som utbildningsform¹ som en civilsamhällesaktör, i tillgängliggörandet av kultur i landsbygden samt inom kompetensförsörjning. Rörelsefolkhögskolorna har genom sin huvudman en tydlig koppling till civilsamhället. Nedan följer en beskrivning av utbildningsformen folkhögskola som civilsamhällesaktör, dess kulturverksamhet och som del i kompetensförsörjning.

RIO bifaller betänkandets förslag att staten ska främja det civila samhällets engagemang i landsbygderna och att detta ska ske genom att stärka fler arenor på olika nivåer samt ett riktat stöd till folkbildningen för att stärka unga och utrikes föddas möjligheter och förmåga att delta i landsbygdsutvecklingen.

RIO vill här bidra till att beskriva att *både* studieförbunden *och* folkhögskolorna är organiserade som medlemmar i Folkbildningsrådet och utgör delar av folkbildningen, i den bemärkelse som utredningen åsyftar.

RIO anser vidare att dessa insatser bör samordnas antingen genom regionen eller landstinget. Samverkan främjas genom att civilsamhället har *en* samordningspart.

RIO bifaller slutbetänkandets förslag att Statens kulturråd ska ges i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att bidra till att göra kulturen tillgänglig i Sveriges landsbygder.

RIO bifaller kommitténs förslag gällande att Överenskommelsen ska gälla utveckling av kunskaper och arbetsätt för landsbygdsutveckling. Överenskommelsen bör, enligt RIO, utgå ifrån civilsamhällets behov och verksamhet samt ske ute på orterna.

9.1 Civilsamhällets organisationer tar ansvar för lokal landsbygdsutveckling

Slutbetänkandet har helt utelämnat utbildningsformen folkhögskola i den del som beskriver civilsamhällets roll i landsbygdsutvecklingen. Detta i sin tur påverkar det förslag som kommittén ger. I förslaget behöver det också förtydligas att även folkhögskolorna ska kunna ta av det föreslagna landsbygdsrelaterade förstärkningsbidraget. Förslaget behöver vidare förtydliga *vilken form* av stöd som ska ges, *föreningsstöd* eller *folkbildningsstöd*. Formen av föreningsstöd påverkar i sin tur vilka organisationer som ska ingå i det föreslagna samrådet.

---

¹ Allas kunskap – allas bildning, 2013/14:172

Utbildningsformen folkhögskola som en del i civilsamhället

I Sverige finns det idag 154 folkhögskolor varav 112 ägs av en folkrörelse-, organisation, stiftelse, eller förening och 42 stycken är offentligägda. Folkhögskolorna som utbildningsanordnare erbjuder olika kurser för vuxna studerande (18 år). Folkhögskolorna anordnar långa kurser och korta kurser. Lång särskild kurs har oftast estetisk/konstnärlig eller yrkesinriktad profil. Lång Allmän kurs är behörighetsgivande, där en studerande efter slutförd kurs kan söka vidare till universitet/högskola.

Genom uppdragsutbildningarna *Studiemotiverande insats (SMF)* och *Etableringskursen* ges unga arbetslösa och personer inskrivna i Arbetsförmedlingens etableringsplan möjlighet att läsa på folkhögskola. Folkhögskolor placerade i landsbygden utgör en särskild roll för de målgrupp som utredningen i sitt förslag anger som viktiga i landsbygdpolitiken, unga och utrikes födda.

Skolorna samarbetar också i flera olika nätverk, organisationer med institutioner, företag, myndigheter kommuner och föreningar. De är en stärkande kraft i civilsamhället och några regioner har också formulerat en kompetensförsörjningsplattform^{2,3}.

RIO vill särskilt poängtera den roll som de folkhögskolor har som är geografiskt placerade i de kommuner som är mycket glesa och glesa. De folkhögskolorna har mycket att bidra med i en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd.

Folkhögskolorna bidrar till kultur genom kurser och olika samhällsengagemang

Folkhögskolan som utbildningsform² har historiskt sett en gedigen erfarenhet och mångfald vad gäller olika kurser med olika inriktningar inom musik och kultur. Folkhögskolornas varierande kursutbud, verksamhet och nätverk inom fältet för musik och kultur, kan, i anslutning till ovanstående förslag kan ses som en bidragande aktör gällande människors likvärdiga möjligheter att utöva och uppleva kultur.

9.3.1 Förslag om förstärkning, förnyring och förnyelse genom folkbildning

Både studieförbund och folkhögskolor tillhör folkbildningen, i samband med statens bidrag till folkbildningen. Folkbildningsrådet fördelar folkbildningsanslaget utifrån sitt myndighetsuppdrag och angivna syften⁴. Folkbildningsrådet anger även särskilda villkor och direktiv för folkhögskolornas (och studieförbundens) verksamhet. Studieförbunden *och* folkhögskolorna är organiserade genom tre organisationer, RIO – Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation, OFI – Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation samt Studieförbunden i samverkan. Samtliga tre är medlemmar i Folkbildningsrådet. Folkbildningsrådet har sammanlagt 164 bidragsmottagare, 154 folkhögskolor och tio studieförbund.

Gerhard Holmgren
Organisationschef

---

² <http://www.reglab.se/wp-content/uploads/2011/06/Folkhogskolorna-VG.pdf>

³ http://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/folkhogskolor_och_kompetensplattformarna_final.pdf

⁴ Att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla **demokrat**in, att bidra till att göra det möjligt för en **ökad mångfald** människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, att utjämna **utbildningsklyftor** och höja utbildnings- och bildningsnivån i samhället samt att bredda intresset för och delaktigheten i **kulturlivet**.